

Verslag van de openbare vergadering van Informatieve Commissie I, gehouden op dinsdag 27 februari 2024 om 19.30 uur in het Koetshuis te Breukelen.

Aanwezig		Agendapunten
Voorzitter	Ike Roetman	
Raadsadviseur	Brent Wijshijer	
De leden		
Lokaal Liberaal	Frank Venus	3, 4
Lokaal Liberaal	Onno Tijdgat	3, 4
Lokaal Liberaal	Ronald van Liempdt	3, 4
VVD	Lucas van Hattum	3, 4
D66	Rens Ulijn	3, 4
D66	Peter van Dam	3, 4
D66	Steven Lameris	3, 4
GroenLinks	Marja van Gaalen	3, 4
Streekbelangen	Boudewijn Broekhuijse	3, 4
CDA	Sarah van Lindenberg-Hess	3, 4
PvdA	Victor Koppelmans	3, 4
ChristenUnie-SGP	Johan Boele	3, 4
ChristenUnie-SGP	Victor van Dijk	3, 4
ChristenUnie-SG	Immanuel Wijland	3, 4
SP	Tineke de Vries	3, 4
Samen Stichtse Vecht	Primla Jaipal	3, 4
Het Vechtse Verbond	Nick Jansen	3, 4
Burgemeester en Wethouders		
Dick Polman	D66	3, 4
Tevens aanwezig		
Chantal Brons	Jurist	3
Marina Kersbergen	Manager	3
Arnold van Vuuren	ODRU	3
Mirjam Mascini	ODRU	3
Bart Bouwman	Planoloog	4
Tom Verkammen	Strategisch adviseur	4
Matthijs Vermeulen	Beleidsadviseur	4

1. **Opening.**

De voorzitter opent de vergadering en heet iedereen welkom.

2. **Vaststellen van de agenda.**

De agenda is ongewijzigd vastgesteld.

3. **ODRU.**

Directeur Arnold van Vuuren van de ODRU geeft een presentatie, waarbij hij een introductie geeft op datgene wat de ODRU doet in combinatie met het karakter van vergelijkbare (middelgrote en kleine) gemeenten. Ingegaan wordt op de documenten waarin de afspraken van de ODRU in zijn vastgelegd en in het verlengde daarvan de Koers 2023-2027. Ook wordt stilgestaan bij het Interbestuurlijk programma en de bijbehorende pijlers, die zijn vormgegeven als gevolg van het rapport van Van Aartsen uit 2021, waaruit bleek dat het VTH-stelsel met inbegrip van Omgevingsdiensten onvoldoende functioneert. Verder wordt stilgestaan bij beoogde routekaart om tot een robuuste Omgevingsdienst in de provincie Utrecht te komen,

waarbij het proces bestaande uit de fasen 'Richten, Inrichten en Verrichten' wordt toegelicht, waarbij 1 januari 2026 wordt genoemd als datum voor de nieuwe Omgevingsdienst.

Samenvattend zijn vanuit de commissie de volgende vragen gesteld:

- Vragen over beoogde robuustheid en risico's om in de tussenfase minder robuust te zijn in aanloop naar een nieuwe organisatie.
Reactie: Aangegeven wordt dat dit een terechte zorg is, maar dat het traject in eerste instantie niet veel tijd vergt van medewerkers. Er is financiering vanuit de provincie beschikbaar gesteld om externe capaciteit in te kunnen huren, waarbij gezorgd wordt dat de 'winkel' openblijft. In 2025 verwacht men extra belasting voor de organisatie, waarbij goed geprioriteerd moet worden.
- Vragen over het missen van eerdere urgentie om destijds al te zijn gekomen tot een gezamenlijke omgevingsdienst.
Reactie: De urgentie was er wel degelijk, maar vanwege bestuurlijke en financiële kwesties is men in 2012 niet gekomen tot een gezamenlijke omgevingsdienst.
- Vragen over de verhouding bestuursrecht en strafrecht.
Reactie: In toezicht en handhaving zijn keuzes te maken om het bestuursrechtelijke of strafrechtelijke pad te bewandelen. Bij strafrecht dient samengewerkt te worden met het OM, waarbij wordt opgemerkt dat in deze keten niet alles even soepel qua samenwerking loopt.
- Vragen over de financiering van de nieuwe omgevingsdienst.
Reactie: De provincie heeft 2 miljoen beschikbaar gesteld. Er is ook SPUK-subsidie beschikbaar en er worden gesprekken gevoerd met het Rijk. Met deze componenten denkt men al serieuze stappen te kunnen zetten.
- Vragen over soortgelijke fusies en of hier van geleerd kan worden.
Reactie: Sinds begin dit jaar is er een fusie van twee Gelderse omgevingsdiensten. Daar is een handboek van gemaakt en ter beschikking gesteld. Ervaringen worden gebruikt, maar onze situatie is ingewikkelder vanwege verschillende manieren van inrichten.
- Vragen over gevolgen fusie voor invloed van de gemeente Stichtse Vecht en het verdwijnen van het 'concurrentie-mechanisme' bij het verdwijnen van twee Omgevingsdiensten.
Reactie: De 'governance-vraagstukken' moeten worden uitgewerkt in fase 1. Elke gemeente heeft evenveel stemrecht. Aangegeven wordt dat grotere gemeenten qua expertise kleinere gemeenten kunnen helpen. Uiteindelijk moeten eigenaren en bestuurders samen beslissen wat voor soort dienst het gaat worden. Wat betreft de concurrentiepositie wordt aangegeven dat ook in de huidige situatie deelnemende gemeenten niet snel wisselen van Omgevingsdienst, aangezien een dergelijke overstap veel geld zou kosten.

De presentatie is bij aanvang van dit agendapunt [in het RIS geplaatst](#).

Hierna rondt de voorzitter dit agendapunt af.

De voorzitter schorst de vergadering voor 3 minuten.

4. **Winterschool Omgevingswet.**

Planoloog Bart Bouwman geeft samen met beleidsadviseur Matthijs Vermeulen en strategisch adviseur Tom Verkammen een presentatie over de Omgevingswet. Ingegaan wordt op de hoofdlijnen en samenhang van het nieuwe stelsel, waarbij wordt benadrukt dat de Omgevingswet alle elementen van het ruimtelijk domein raakt. Ruime aandacht is er voor de gemeentelijke instrumenten onder de omgevingswet: omgevingsvisie, omgevingsprogramma's, omgevingsplan en omgevingsvergunningen en hoe deze in samenhang met elkaar verbonden zijn. Ook wordt stilgestaan bij de rol van de raad bij de diverse instrumenten en hoe deze moet worden gezien in relatie tot de rol van het college. Benadrukt wordt dat met de komst van de nieuwe kerninstrumenten raad en college verschuivingen van bevoegdheden krijgen maar ook te maken krijgen met nieuwe bevoegdheden, hetgeen een nieuwe mindset vereist.

Ingegaan wordt op de wisselwerking tussen de gemeentelijke instrumenten en hoe de Omgevingswet is opgebouwd als beleidscyclus. Tevens wordt stilgestaan bij de relatie tussen de in 2021 vastgestelde participatieleidraad en het opstellen van beleid, waarbij wordt aangegeven dat mensen via (digitale) sessies actief zijn benaderd om mee te denken over de omgevingsvisie. Wat betreft de omgevingsprogramma's wordt toegelicht dat de raad bij dit instrument relatief minder betrokken is dan bij de andere instrumenten. Daarbij wordt ook ingegaan op de juridische status van de soorten omgevingsprogramma's en de zelfbindendheid ervan. Aangegeven wordt dat er nog een stuk naar de raad komt over het betrekken van de raad bij het opstellen van de omgevingsprogramma's.

Ingegaan wordt op het omgevingsplan, hetgeen algemene regels gaat bevatten voor de fysieke leefomgeving en een algemeen verbindend voorschrift betreft. Benadrukt wordt dat er vanaf 2024 8 jaar de tijd is om het omgevingsplan op te bouwen, waarbij wijzigingsbesluiten zorgen voor de opbouw van het omgevingsplan. Een nadere planning komt nog naar de raad, waarbij benadrukt wordt dat de raad beslissingsbevoegd is en het omgevingsplan vaststelt. Tevens wordt ingegaan op het aspect van delegatiebesluiten, waarbij de raad kan besluiten om het college in sommige gevallen niet naar de raad te laten gaan.

Wat betreft de omgevingsvergunning wordt ingegaan op de beslistermijnen en de handhaafbaarheid. Ook wordt ingegaan op de door de raad vastgestelde lijst wanneer het college advies moet vragen aan de raad, voordat het college een besluit kan nemen.

Wat betreft participatie wordt per instrument aangegeven wat er reeds is vastgesteld en benadrukt dat er veel veranderd op het gebied van participatie. Ingegaan wordt op de diverse participatie-instrumenten voor de gemeente.

Samenvattend zijn vanuit de commissie de volgende vragen gesteld:

- Vragen over landelijke normen en de relatie met vergunningsvrij bouwen.
Reactie: In de vorm van de bruidsschat zijn deze landelijke normen overgebracht naar de gemeente. De komende 8 jaar wordt bepaald wat we met die normen gaan doen.
- Vraag over hoe gezorgd wordt dat mensen deze veranderingen aankunnen en worden meegenomen.
Reactie: Gemeentes hebben tussen 2024 en 2032 de tijd om alles om te bouwen naar een omgevingsplan. In dit traject moeten inwoners worden meegenomen.
- Vraag over de complexiteit van het nieuwe stelsel voor het opstellen en vaststellen van bestemmingsplannen en de invloed op de bestaande projectenlijsten.
Reactie: De bestaande bestemmingsplannen moeten herschreven worden en worden omgezet in het tijdelijke omgevingsplan, met als achterliggend idee van de wetgever deregulatie. Aangegeven wordt dat eerder ter inzage gelegde bestemmingsplannen onder het oude recht worden afgehandeld. Op moment van vaststelling worden deze net als geldende bestemmingsplannen 'bevroren', daarna komen ze in het tijdelijke omgevingsplan. Bestemmingsplannen als zodanig bestaan niet meer. Op basis van het tijdelijke omgevingsplan wordt de omgevingsvergunning verleent voor een project. Bestaande projecten lopen niet zo zeer vertraging op, maar men krijgt er wel een extra opdracht bij.
- Vraag over het al dan niet kiezen voor een deelvisie naast de omgevingsvisie.
Reactie: Er komt 1 omgevingsvisie, maar een bijlage/hoofdstuk kan worden toegevoegd waarbij een specifiek gebied nader wordt uitgewerkt.
- Vraag over het gestelde doel om beleid te vereenvoudigen in tegenstelling tot het meer dynamische karakter van de Omgevingsvisie.
Reactie: Aangegeven wordt dat de Omgevingsvisie om de langere termijn gaat, terwijl de omgevingsvergunning daarentegen wel versneld wordt, hetgeen bepaalde impact heeft op de andere gemeentelijke instrumenten. Benadrukt wordt dat elk gemeentelijk instrument zijn eigen snelheid heeft.
- Vraag over het creëren van draagvlak of betrokkenheid bij ontwikkelen van beleid door participatie.
Reactie: Draagvlak creëert betrokkenheid bij het ontwikkelen van beleid. Ook het aandragen van lokale kennis wordt gezien als een van de uitgangspunten van participatie.
- Vraag over de invloed van de raad op omgevingsprogramma's.

- Reactie: Aangegeven wordt dat bij nieuwe regels uit de programma's, deze in de raad ter besluitvorming terecht komen om vast te stellen in het omgevingsplan.
- Vraag over tijdsplanning.
Reactie: Er moet een onderscheid gemaakt worden tussen 2 trajecten. De termijnen voor vergunningen zijn verkort naar 8 weken. Anderzijds dienen alle regels omgebouwd te worden. Dit proces loopt daar parallel aan. Aangegeven wordt dat de 'winkel' openblijft, maar dat er ook verbouwd gaat worden.
 - Vraag over de werking van het initiatief van de raad om te komen tot wijzigen in het omgevingsplan.
Reactie: Nog steeds zal in de meeste gevallen het college waarschijnlijk naar de raad gaan met een voorstel voor een opdracht tot wijzigen van het omgevingsplan. De raad moet richtingen aangeven hoe de wijziging eruit moet komen te zien. Er kan door de raad in zijn geheel of gedeeltelijk gedelegeerd worden aan het college, maar wettelijk ligt de bevoegdheid bij de raad. Het college zal opdrachten van de raad moeten uitvoeren en overnemen, daarbij kunnen termijnen worden opgenomen.
 - Vraag over de impact op de ambtelijke capaciteit bij het verkorten van termijnen.
Reactie wethouder Polman: Capaciteit is een belangrijk vraagstuk. Er zullen met name in het begin zaken ontdekt worden die verbeterd moeten worden. Het is iets wat moet groeien, ook binnen de organisatie. Wat betreft het omgevingsplan komt het college nog naar de raad qua planning.
 - Vraag over het al dan niet verplichte karakter van participatie.
Antwoord: Participatie is niet altijd verplicht. Bij alles wat qua aanvraag binnen de voorwaarden van het omgevingsplan past, dient het college in beginsel de vergunning te verlenen. Participatie is daarbij dus niet noodzakelijk. Ook voor gevallen die in strijd zijn met het omgevingsplan is participatie niet verplicht. De raad mag echter gevallen aanwijzen waarbij wel participatie verplicht wordt. Hier is een lijst over vastgesteld. Deze participatie is vormvrij, maar er is wel een informatieplicht. Deze informatieplicht zorgt ervoor dat er vanuit de gemeente toch gestuurd kan worden op participatie.
 - Vraag over het al dan niet voorlopen van adviesbureaus op gemeentelijke ambtenaren en raad.
Reactie: In de praktijk blijkt dat adviesbureaus en advocatenkantoren ook nog zoekende zijn. Er zijn regionale netwerken van gemeenten en adviesbureaus om aan informatie te komen. Het moet gezien worden als een ontdekkingstocht.

De presentatie is bij aanvang van dit agendapunt [in het RIS geplaatst](#).

Hierna rondt de voorzitter dit agendapunt af en sluit de vergadering om 22.30 uur.

28-2-2024
BW